

บทที่ 3

สภาพแวดล้อมกายภาพ: ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารศรีนคร

สภาพแวดล้อมกายภาพของธนาคารทั้งสองจะกล่าวถึงเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้เท่านั้น โดยจะกล่าวถึงสภาพแวดล้อมทั่วไป และจะได้กล่าวโดยละเอียดในเรื่องลักษณะทางกายภาพของที่ทำงาน รวมทั้งทำการศึกษเปรียบเทียบลักษณะทางกายคังกล่าวของธนาคารทั้งสอง

สภาพแวดล้อมทั่วไป

สภาพแวดล้อมทั่วไปของธนาคารทั้งสองที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นเพียงการสรุปพอสังเขป ทั้งนี้จนถึงช่วงเวลาที่ทำกรรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการวิเคราะห์ในบทต่อไป

สภาพแวดล้อมทั่วไปของธนาคารกสิกรไทย

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด ตั้งอยู่ในย่านธุรกิจของถนนสีลม เขตบางรัก ค้านหน้าประตูกับแนวถนน เยื้องกับสถานที่ก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด แห่งใหม่ ค้านข้างค้านตะวันออกติดอาคารบุญมิตร ค้านตะวันตกติดอาคารพาณิชย์ (ตึกแถว) ส่วนค้านหลังติดอาคารพักอาศัย

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด ได้เปิดทำการมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510 เป็นอาคารสูง 9 ชั้น ประกอบด้วยส่วนฐาน (Podium) สูง 4 ชั้น ถัดขึ้นไปเป็นอาคารสูง (Tower) ส่วนที่เป็นอาคารสูงนี้ซ้อนอยู่บนส่วนฐานค้านหลัง

ชั้นที่ 1 ของ อาคารค้านติดถนนสีลมเป็นส่วนธนาคาร ค้านข้างทั้งสองค้านและค้านหลังเป็นลานจอดรถ ชั้นที่ 2 เป็นที่ทำงานของฝ่ายบริหาร ชั้นที่ 3-7 เป็นที่ทำงานของหน่วยงานต่างๆ ส่วนชั้นที่ 8 เป็นห้องสมุด และชั้นที่ 9 เป็นห้องอาหารสำหรับพนักงาน สำหรับทางเข้า-ออกสู่โรงพักคอยลิฟท์ในชั้นที่ 1 อยู่ทางค้านข้างค้านตะวันตกของอาคาร โดย

อยู่ห่างจากแนวดนเนินลิสม เข้าไปประมาณ 33 เมตร

นอกจากนี้ยังมีที่ทำงานอีกส่วนหนึ่งของธนาคารอยู่นอกอาคารหลังนี้ กล่าวคืออยู่ในชั้นที่ 3 และ 4 ของอาคารบุญมิตรซึ่งอยู่ติดกัน แต่งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะส่วนที่อยู่ในอาคารสำนักงานใหญ่ของธนาคารเท่านั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้เนื้อที่ใช้สอยภายในอาคารเป็นไปอย่างเต็มที่ และขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่อยู่ที่ถนนพหลโยธิน

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาที่ทำงานในชั้นที่ 3-7

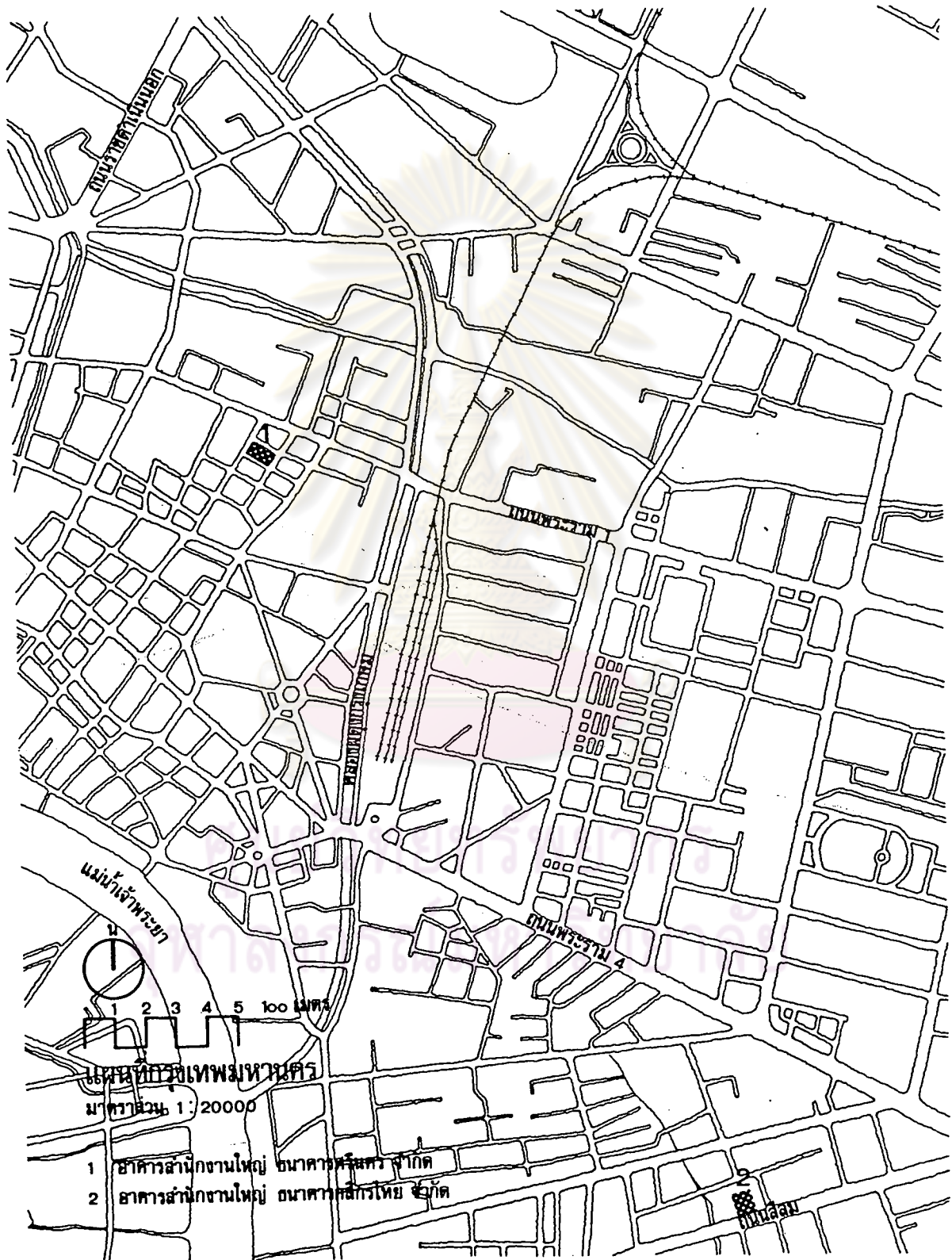
สภาพแวดล้อมทั่วไปของธนาคารศรีนคร

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารศรีนคร จำกัด ตั้งอยู่ในย่านใจกลางเมืองบริเวณสวนมะลิ เขตป้อมปราบฯ ในเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ มีถนนล้อมรอบบริเวณทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือด้านหน้าติดถนนยุคคด 2 เยื้องกับอาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารมหานคร จำกัด ด้านหลังติดถนนยุคคด 1 ด้านข้างทั้งสองด้านติดถนนเฉลิมเขต 3 และถนนเฉลิมเขต 4

อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารศรีนคร จำกัด ได้เปิดใช้งานมาชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะทำพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2519 ประกอบด้วยอาคาร 2 อาคาร คืออาคารธนาคารสูง 3 ชั้น และอาคารสำนักงานสูง 16 ชั้น (ไม่นับรวมชั้นใต้ดิน 2 ชั้น) อาคารทั้งสองมีทางเดินเชื่อมต่อกันทั้ง 3 ชั้น ด้านหน้ามุมระหว่างถนนยุคคด 2 และถนนเฉลิมเขต 4 เป็นเนื้อที่เปิดโล่ง มีสระน้ำอยู่ตรงกลาง

ภายในอาคารประกอบด้วยกิจกรรมประเภทต่างๆคือ อาคารธนาคารประกอบด้วย ส่วนธนาคารและห้องประชุม ส่วนอาคารสำนักงานซึ่งอยู่ติดในแนวขนานกับถนนเฉลิมเขต 3 ชั้นใต้ดินทั้งสองชั้นเป็นที่จอดรถ(ที่จอดรถใต้ดินเข้า-ออกทางถนนเฉลิมเขต 3) ชั้นพื้นดินเป็นส่วนธนาคาร ชั้นลอย, ชั้นที่ 2, 3, 4, 5, 7, 9 และ 10 เป็นที่ทำงานฝ่ายต่างๆ มีห้องอาหารสำหรับพนักงานอยู่ในชั้นที่ 6 ชั้นที่ 8 เป็นห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ 11, 12 เป็นห้องแสดงนิทรรศการและเป็นส่วนสำรองไว้สำหรับการขยายตัวของธนาคาร ชั้นที่ 13 เป็นสำนักงานทนายความ ส่วนชั้นที่ 14-16 เป็นส่วนของฝ่ายบริหารซึ่งประกอบด้วยที่ทำงานที่รับประทานอาหารและที่พักผ่อน

รูปที่ 10 ตำแหน่งที่ตั้งของธนาคารทั้งสองแห่งในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ประเภทของกิจกรรมหลักภายในชั้นต่างๆ

ธนาคารกสิกรไทย		ธนาคารศรีนคร	
ชั้นที่	ประเภทของกิจกรรมหลัก	ชั้นที่	ประเภทของกิจกรรมหลัก
1	ธนาคาร	ใต้ดิน 2	ที่จอดรถ
2	ที่ทำงานฝ่ายบริหาร	ใต้ดิน 1	ที่จอดรถ
3	ที่ทำงาน *	ชั้นพื้นดิน	ธนาคาร
4	ที่ทำงาน *	ชั้นลอย	ที่ทำงาน, ห้องประชุม
5	ที่ทำงาน *	2	ที่ทำงาน
6	ที่ทำงาน *	3	ที่ทำงาน *
7	ที่ทำงาน *	4	ที่ทำงาน *
8	ห้องสมุด	5	ที่ทำงาน *
9	ห้องอาหาร	6	ห้องอาหาร
		7	ที่ทำงาน *
		8	ห้องสมุด, พิพิธภัณฑ์
		9	ที่ทำงาน *
		10	ที่ทำงาน *
		11	ห้องแสดงนิทรรศการ
		12	ห้องแสดงนิทรรศการ
		13	สำนักงานทนายความ
		14	ที่ทำงานฝ่ายบริหาร
		15	ที่รับประทานอาหารฝ่ายบริหาร
		16	ที่พักผ่อนฝ่ายบริหาร

* ชั้นที่ทำการศึกษาวิจัย

หมายเหตุ: ชั้นที่ 1 ของธนาคารกสิกรไทยคือชั้นพื้นดิน

รูปที่ 11 ธนาคารกสิกรไทย

รูปที่ 12 ธนาคารศรีนคร

ทางเข้า-ออกสู่โรงพักคอยลิฟท์ในชั้นพื้นดินของอาคารสำนักงานอยู่ทางคานใต้ของอาคาร มีทั้งคานหน้าคานถนนบุคคล 2 และคานหลังคานถนนบุคคล 1 รวมทั้งจากที่จอดรถใต้ดินก็สามารถเข้าถึงโรงพักคอยลิฟท์ที่มีอยู่ในชั้นใต้ดินนั้นได้โดยตรง

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาที่ทำงานในอาคารสำนักงานในชั้นที่ 3, 4, 5, 7, 9 และ 10

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงาน

งานวิจัยนี้ได้เน้นการศึกษาสภาพแวดล้อมกายภาพของเนื้อที่ใช้สอยที่เป็นที่ทำงาน โดยทำการศึกษาในเรื่องลักษณะทางกายภาพของที่ทำงาน ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวได้แก่ ตำแหน่งชั้น, ขนาดและรูปทรง, ระบบแกนสัญจรทางตั้ง, รูปแบบของทางสัญจรภายใน, ตำแหน่งเสาในเนื้อที่ใช้สอย และ การจัดผังบริเวณสำนักงาน

โดยทั่วไปแล้วลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารแต่ละแห่งแตกต่างกันไปในแต่ละเรื่อง คงจะกล่าวโดยละเอียดต่อไป

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารกสิกรไทย

ตำแหน่งชั้น คงได้กล่าวแล้วว่าชั้นของที่ทำงานในธนาคารกสิกรไทยที่ได้ทำการศึกษาวิจัยอยู่ในชั้นที่ 3-7 โดยมีทางเข้า-ออกสู่โรงพักคอยลิฟท์ในชั้นที่ 1 เพียงทางเดียวอยู่ทางคานข้างคานตะวันตกของอาคาร

ขนาดและรูปทรง ในแต่ละชั้นของอาคารจะประกอบไปด้วยเนื้อที่ใช้สอยหลัก 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นแกนสัญจรทางตั้งซึ่งประกอบไปด้วย ลิฟท์, บันได, ปล่องท่อและโถง รวมทั้งห้องน้ำ-ส้วมและห้องเก็บของ และส่วนที่จะจัดเป็นที่ทำงานรวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ

ชั้นที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นส่วนฐานของอาคารเป็นชั้นที่มีขนาดเนื้อที่มากกว่าชั้นที่ 5-7 ซึ่งอยู่ในส่วนของอาคารสูง ชั้นที่ 3 มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 2,016 ตารางเมตร เป็นเนื้อที่ที่สามารถจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่น ๆ ได้ (ไม่นับรวมแกนสัญจรทางตั้งรวมทั้ง

ห้องน้ำ-ส้วมและห้องเก็บของ) ร้อยละ 86.5 ของเนื้อที่ภายในชั้น ชั้นที่ 4 มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ 1,424 ตารางเมตร เป็นเนื้อที่ที่สามารถจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆได้ ร้อยละ 89.6 ของเนื้อที่ภายในชั้น ส่วนชั้นที่ 5, 6 และ 7 เป็นชั้นทั่วไป(Typical Floor) มีขนาดเท่ากันทุกชั้น มีเนื้อที่ทั้งหมดชั้นละประมาณ 864 ตารางเมตร เป็นเนื้อที่ที่เป็น แคนสัญจรทางค้ำรวมทั้งห้องน้ำ-ส้วมและห้องเก็บของร้อยละ 21.3 ของเนื้อที่ภายในชั้น คง เหลือเป็นเนื้อที่ที่สามารถจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆได้ร้อยละ 78.7 ของเนื้อที่ภายใน ชั้น

เนื้อที่ใช้สอยในแต่ละชั้นมีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เกือบจะเป็นสี่เหลี่ยมจตุรัส มีขนาด ความกว้างและยาวของค้ำที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือในชั้นที่ 3 มีขนาด 42 48 เมตร ชั้นที่ 4 มีขนาด 32.5¹ 41 เมตร ชั้นที่ 5, 6 และ 7 ซึ่งมีขนาดเท่ากันทุกชั้น แต่ละชั้นมีขนาด 24.5 36.5 เมตร

ในแต่ละชั้นที่ได้ทำการศึกษาวิจัย ถึงแม้ว่ากิจกรรมหลักภายในเนื้อที่ใช้สอยจะเป็น ที่ทำงาน แต่ก็มีการจัดเนื้อที่ใช้สอยเพื่อใช้กิจกรรมอื่นๆในบางส่วน เช่น จัดเป็นห้องประชุม ห้องรับรอง, ห้องเก็บของ ฯลฯ ดังนั้นเนื้อที่ของที่ทำงานที่เป็นอยู่ในแต่ละชั้นจึงมีขนาดที่ แตกต่างกันไป ในชั้นที่ 3 ส่วนที่เป็นที่ทำงานมีเนื้อที่ร้อยละ 81.1 ของเนื้อที่ภายในชั้น (1,635 ตารางเมตร) ชั้นที่ 4 มีส่วนที่เป็นที่ทำงานร้อยละ 80.6 ของเนื้อที่ภายในชั้น (1,148 ตารางเมตร) ส่วนในชั้นที่ 5, 6 และ 7 ซึ่งมีขนาดเนื้อที่ทั้งหมดเท่ากันทุกชั้น ปรากฏว่าชั้นที่ 7 ส่วนที่เป็นที่ทำงานมีเนื้อที่ถึงร้อยละ 75.6 ของเนื้อที่ภายในชั้น(653 ตารางเมตร) และชั้นที่ 5 ส่วนที่เป็นที่ทำงานมีเนื้อที่น้อยที่สุด คือมีเนื้อที่เพียงร้อยละ 59.3 ของเนื้อที่ภายในชั้น(512 ตารางเมตร) ส่วนในชั้นที่ 6 ส่วนที่เป็นที่ทำงานมีเนื้อที่ร้อยละ 67.7 ของเนื้อที่ภายในชั้น(585 ตารางเมตร)

อย่างไรก็ตามเนื้อที่ของที่ทำงานภายในชั้นต่างๆมีลักษณะเช่นเดียวกัน คือเป็นเนื้อที่

¹รูปทรงของเนื้อที่ใช้สอยในชั้นที่ 4 ไม่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยตรง มีบางส่วนทาง ค้ำข้างค้ำวันออกยื่นออกไป ความกว้างค้ำกวาดจากส่วนกว้างส่วนใหญ่ ไม่นับรวม ส่วนที่ยื่นออกไป

ตารางที่ 2 ขนาดของเนื้อที่ใช้สอยในแต่ละชั้นและเนื้อที่ของที่ทำงานที่เป็นอยู่
ธนาคาร
กสิกรไทย

ชั้นที่	เนื้อที่(ตารางเมตร)			
	ทั้งหมด	แกนสัญจรทางตั้ง	ที่ทำงานที่จัดได้	ที่ทำงานที่เป็นอยู่
3	2,016	272(13.5)	1,744(86.5)	1,635(81.1)
4	1,424	148(10.4)	1,276(89.6)	1,148(80.6)
5	864	184(21.3)	680(78.7)	512(59.3)
6	864	184(21.3)	680(78.7)	585(67.7)
7	864	184(21.3)	680(78.7)	653(75.6)

(-) ร้อยละของเนื้อที่ใช้สอยภายในชั้น

หมายเหตุ: เนื้อที่ของแกนสัญจรทางตั้งรวมถึงเนื้อที่ของห้องน้ำ-ส้วมและห้องเก็บของ

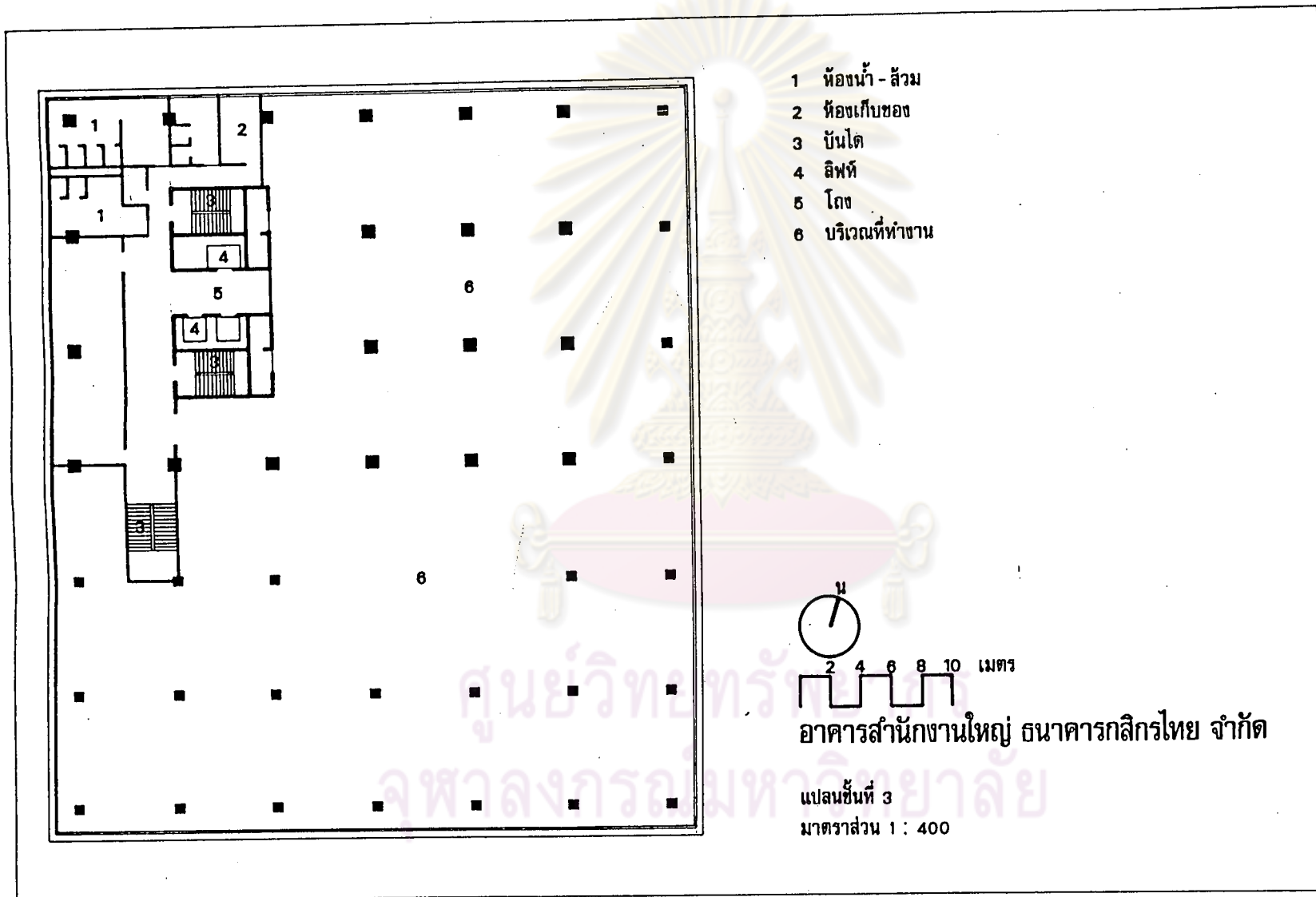
ที่ต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งชั้น ถึงแม้ว่าจะมีส่วนที่จัดเป็นกิจกรรมอื่นๆ แต่ส่วนหรือห้องเหล่านั้นก็อยู่ริมคานนอกของบริเวณเนื้อที่ภายในชั้น

ระบบแกนสัญจรทางตั้ง อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด มีระบบแกนสัญจรทางตั้งแบบแกนสัญจรทางตั้งแกนเดียวภายในอาคาร (Single-core Internal) ส่วนที่จัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆ ล้อมอยู่โดยรอบแกนสัญจรทางตั้ง แต่อย่างไรก็ตามแกนสัญจรทางตั้งไม่ได้อยู่ตรงกลางของอาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นชั้นที่มีเนื้อที่มากกว่าชั้นอื่นๆ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยยิ่งปรากฏชัดว่าแกนสัญจรทางตั้งอยู่ค่อนข้างริมคานหลังของอาคาร

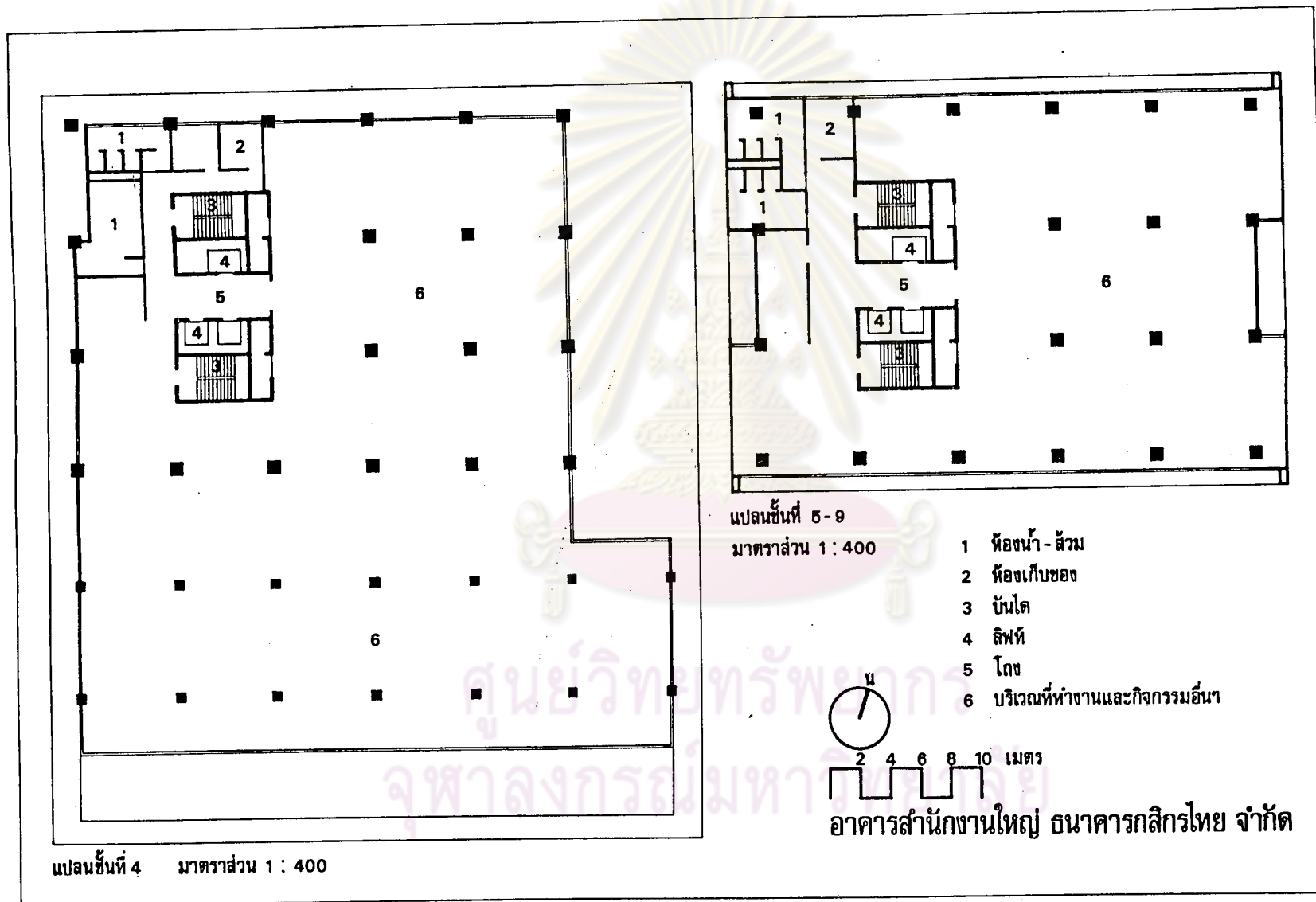
เป็นที่น่าสังเกตว่าในชั้นที่ 3 มีบันไดทางขึ้นจากชั้นที่ 1 แยกต่างหากจากแกนสัญจรทางตั้งอีก 1 แห่งนอกเหนือไปจากบันไดที่แกนสัญจรทางตั้ง

รูปแบบของทางสัญจรภายใน ทางสัญจรภายในที่ทำงานในชั้นต่างๆ มีลักษณะ

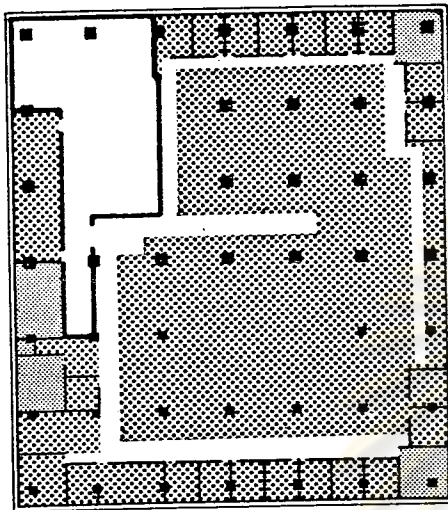
รูปที่ 13 แปลงขนาดอาคารกสิกรไทย ชั้นที่ 3

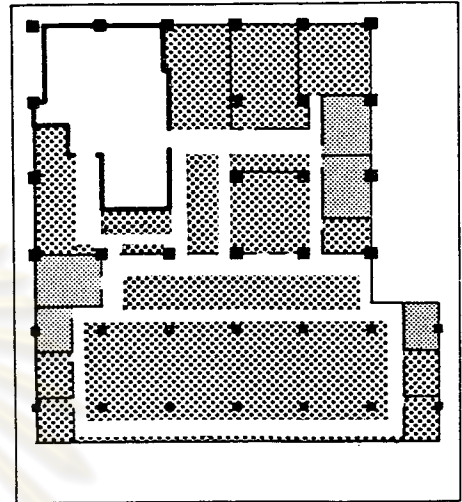
รูปที่ 14 แผนขนาดอาคารกสิกรไทย ชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5-9

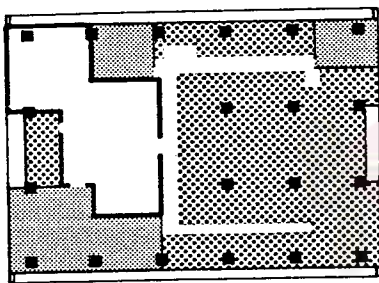
รูปที่ 15 เนื้อที่ใช้สอยภายในชั้นต่างๆที่ได้ทำการศึกษาวิจัย ธนาคารกสิกรไทย

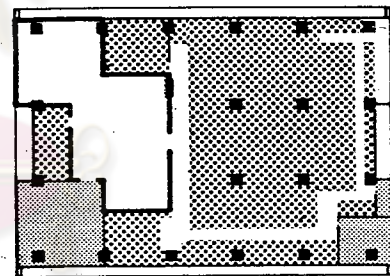
ชั้นที่ 3

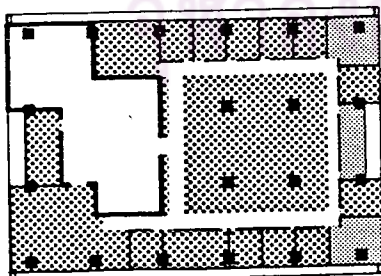
ชั้นที่ 4

ชั้นที่ 5

ชั้นที่ 6

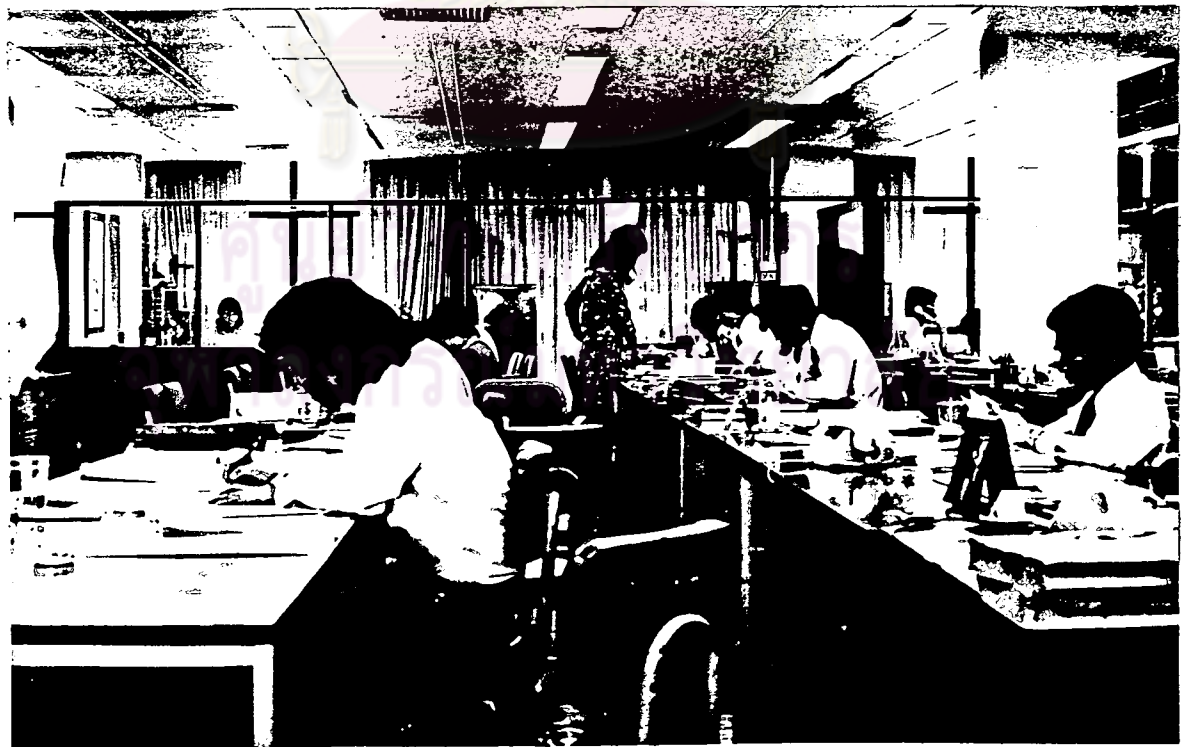
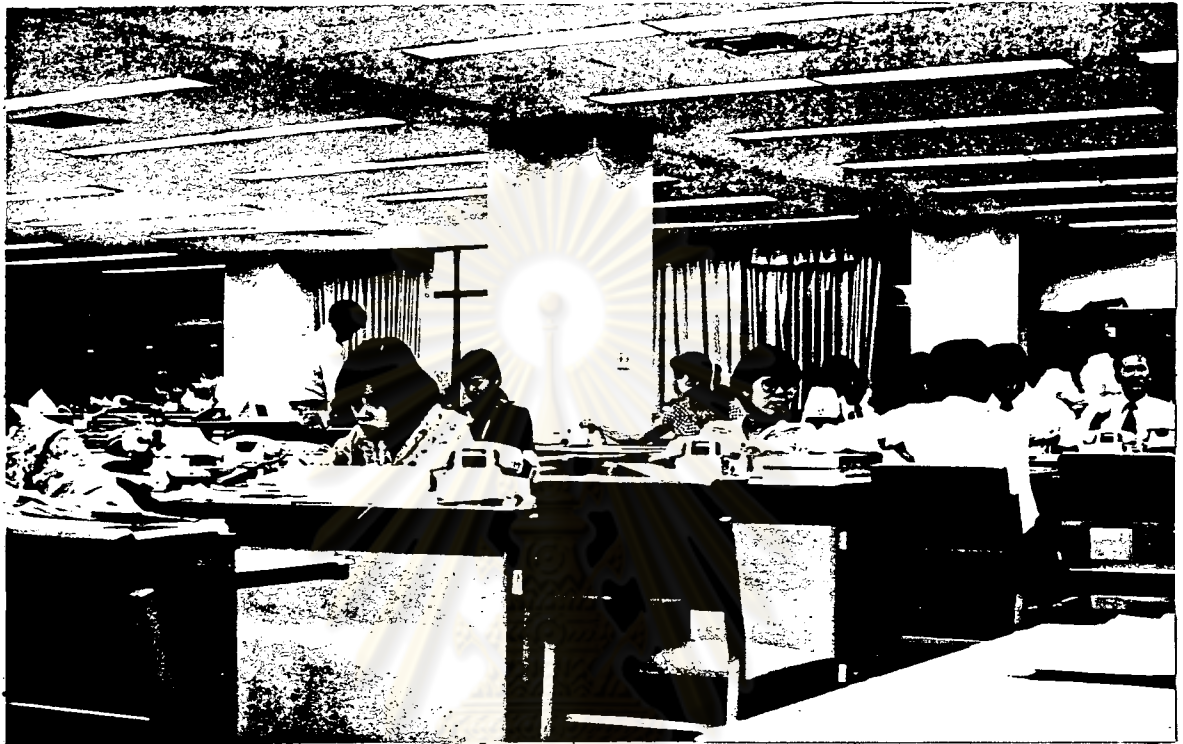

ชั้นที่ 7

- แกนสัญจรทางตั้ง รวมทั้งห้องน้ำ-ลิฟท์และห้องเก็บของ
- ▨ ที่ทำงานที่มีลักษณะเป็นห้องและส่วนที่เป็นกิจกรรมอื่นๆ

- ▩ ที่ทำงานในเนื้อที่เปิดโล่ง
- ~ พวงสัญจรภายใน

รูปที่ 16 สภาพแวดล้อมกายภาพภายในที่ทำงานในธนาคารกสิกรไทย

เช่นเดียวกัน กล่าวคือเป็นทางสัญจรแยกหลายทางกระจายอยู่ในบริเวณที่ทำงาน ที่ทำงานภายในชั้นถูกแบ่งออกเป็นหลายส่วนด้วยทางสัญจร อย่างไรก็ตามทางสัญจรไม่ได้ปรากฏเป็นแนวหรือมีขอบเขตที่ชัดเจน ลักษณะของทางสัญจรดังกล่าวปรากฏโดยการจัดแนวเครื่องเรือนและเครื่องใช้สำนักงาน แต่ก็มีความชัดเจนในแง่ของการใช้สอย

ตำแหน่งเสาในเนื้อที่ใช้สอย คังไค่กลางแล้วว่าเนื้อที่ของที่ทำงานภายในชั้นต่างๆโดยทั่วไปจะเป็นเนื้อที่ที่ต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งชั้น แต่ภายในบริเวณที่ทำงานดังกล่าวจะมีเสาปรากฏอยู่โดยทั่วบริเวณ โดยเสาเรียงกันเป็นแนวตรงทั้งแนวขวางและแนวยาว มีช่วงกว้าง(แนวตะวันตก-ตะวันออก) 6.50 เมตร และช่วงยาว(แนวเหนือ-ใต้) 7.50 เมตร

การจัดผังบริเวณสำนักงาน การจัดผังบริเวณสำนักงานในชั้นต่างๆของอาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด เป็นแบบแปลนเปิดโล่ง(Open Plan) องค์ประกอบภายในที่ทำงานอันได้แก่เครื่องใช้สำนักงานตลอดจนเครื่องเรือนต่างๆ จัดเป็นระเบียบเรียบร้อยในเนื้อที่เปิดโล่ง

ในชั้นที่ 3, 4 และ 7 มีส่วนของที่ทำงานบางส่วนจัดเป็นห้อง โดยส่วนที่เป็นห้องเรียงรายอยู่ริมคานนอกของบริเวณที่ทำงานภายในชั้น แต่ผนังกันห้องมีลักษณะโปร่ง(กระจก) สามารถมองเห็นผ่านได้

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารศรีนคร

ตำแหน่งชั้น ชั้นของที่ทำงานในธนาคารศรีนครที่ได้ทำการศึกษาวิจัยอยู่ในชั้นที่ 3, 4, 5, 7, 9 และ 10 ของอาคารสำนักงาน มีทางเข้า-ออกในชั้นพื้นดินทั้งคานหน้าและคานหลังของอาคาร

ขนาดและรูปทรง ชั้นที่ 3, 4, 5, 7, 9 และ 10 เป็นชั้นทั่วไปของอาคารสำนักงาน เนื้อที่ทั้งหมดในแต่ละชั้นมีขนาดเท่ากันทุกชั้น มีเนื้อที่ชั้นละประมาณ 1,170 ตารางเมตร เป็นเนื้อที่ที่เป็นแกนสัญจรทางตั้งซึ่งประกอบไปด้วย ลิฟท์, บันได, ปล่องท่อ,

ห้องเก็บของ, ห้องน้ำ-ส้วม รวมทั้งส่วนที่เป็นโถงร้อยละ 24.6 ของเนื้อที่ภายในชั้น(รวมแกน
 สัญจรทางค้ำ 2 แกน) ที่เหลือเป็นเนื้อที่ที่สามารถจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆ ได้ร้อยละ
 75.4 ของเนื้อที่ภายในชั้น เนื้อที่ที่สามารถจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆ กับเนื้อที่ที่เป็น
 แกนสัญจรทางค้ำรวมทั้งส่วนที่เป็นโถงค้ำกล่าวมีขนาดเท่ากันทุกชั้น

เนื้อที่ใ้สอยในแต่ละชั้นมีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเรียวยาว มีคานกว้างเพียง
 15 เมตร และยาวถึง 78 เมตร

ถึงแม้ว่าทุกชั้นของอาคารจะมีขนาดเท่ากันทุกชั้นและวางซ้อนอยู่ตรงกัน แต่ภายใน
 แต่ละชั้นได้มีการจัดแบ่งเนื้อที่เพื่อใช้เป็นกิจกรรมอื่นๆ มาก เช่น ใ้เป็นห้องอบรม, ห้อง
 เก็บของ, ห้องพยาบาล ฯลฯ ดังนั้นเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในแต่ละชั้นเท่าที่เป็นอยู่จึงมีขนาดที่
 แตกต่างกันมาก กล่าวคือในชั้นที่ 9 เป็นชั้นที่มีเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานมากที่สุดถึงร้อยละ 68.4
 ของเนื้อที่ภายในชั้น(800 ตารางเมตร) รองลงมาคือชั้นที่ 3 มีเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานร้อยละ

ตารางที่ 3 ขนาดของเนื้อที่ใ้สอยในแต่ละชั้นและเนื้อที่ของที่ทำงานที่เป็นอยู่ หนาอาคาร
 ศรีนคร

ชั้นที่	เนื้อที่(ตารางเมตร)			
	ทั้งหมด	แกนสัญจรทางค้ำ	ที่ทำงานที่จัดใ้	ที่ทำงานที่เป็นอยู่
3	1,170	288(24.6)	882(75.4)	694(59.3)
4	1,170	288(24.6)	882(75.4)	598(51.1)
5	1,170	288(24.6)	882(75.4)	664(56.8)
7	1,170	288(24.6)	882(75.4)	554(47.4)
9	1,170	288(24.6)	882(75.4)	800(68.4)
10	1,170	288(24.6)	882(75.4)	457(39.1)

(-) ร้อยละของเนื้อที่ใ้สอยภายในชั้น

หมายเหตุ: เนื้อที่ของแกนสัญจรทางค้ำรวมแกนสัญจรทางค้ำทั้งสองแกน

59.3 ของเนื้อที่ภายในชั้น(694 ตารางเมตร) ชั้นที่ 4, 5 และ 7 มีเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงาน ชั้นละร้อยละ 51.1, 56.8 และ 47.4 ของเนื้อที่ภายในชั้น(598, 664 และ 554 ตารางเมตร)ตามลำดับ ส่วนในชั้นที่ 10 เป็นชั้นที่มีเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานน้อยที่สุด คือมีเนื้อที่เพียงร้อยละ 39.1 ของเนื้อที่ภายในชั้น(457 ตารางเมตร) เนื่องจากเนื้อที่อีกส่วนหนึ่งได้จัดเป็นห้องพัสดุ

เป็นที่น่าสังเกตว่าเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในชั้นต่างๆของธนาคาร ศรีนคร โดยทั่วไปจะไม่เป็นเนื้อที่ต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งชั้น ถูกแบ่งซอยด้วยห้องต่างๆรวมทั้งเครื่องใช้สำนักงานเช่นตู้เก็บเอกสาร, ตู้เก็บของ ที่กันเป็นผนัง แต่เนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานดังกล่าวยังคงเชื่อมต่อกันทั้งชั้นด้วยทางเดินเชื่อม ยกเว้นในชั้นที่ 9 ที่มีผนังกันห้องแบ่งที่ทำงานออกเป็น 2 ส่วนโดยมีประตูเปิดถึงกันได้

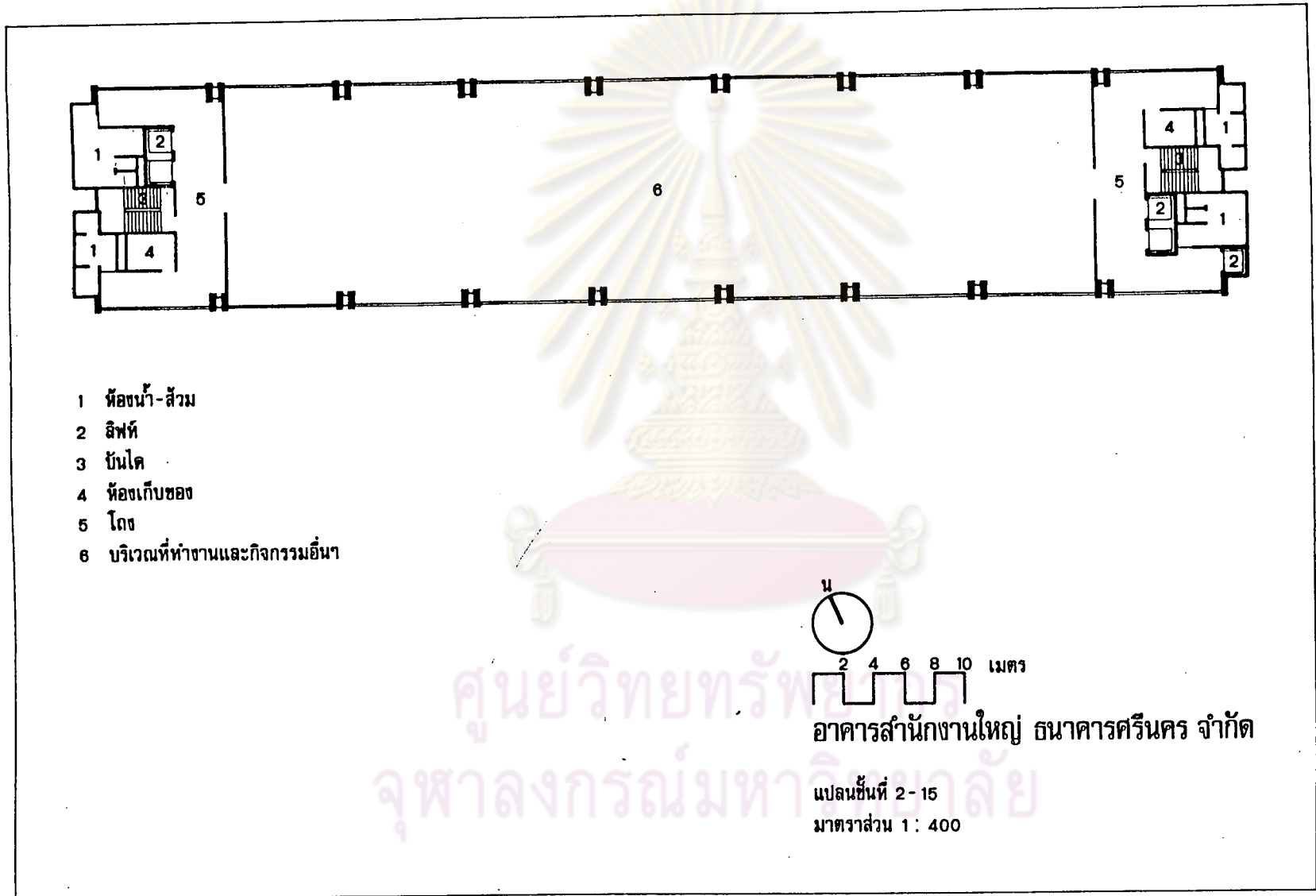
ระบบแกนสัญจรทางตั้ง อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคาร ศรีนคร จำกัด มีระบบแกนสัญจรทางตั้งแบบแกนสัญจรทางตั้ง 2 แกนภายนอกอาคาร (Split-core External) โดยมีแกนสัญจรทางตั้งสองแห่งอยู่ริมคานตะวันตกและตะวันออกของอาคาร ส่วนที่เป็นเนื้อที่สำหรับจัดเป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆอยู่ตรงกลางเชื่อมระหว่างแกนสัญจรทางตั้งทั้งสอง

รูปแบบของทางสัญจรภายใน ทางสัญจรภายในที่ทำงานมีรูปแบบเหมือนกันทุกชั้น ทางสัญจรดังกล่าวเป็นทางสัญจรแนวเคียว อยู่ในลักษณะเป็นแนวตรงเชื่อมระหว่างแกนสัญจรทางตั้งทั้งสอง แบ่งเนื้อที่ใช้สอยที่เป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆภายในชั้นออกเป็นสองส่วนเท่าๆกัน(Double Zone)

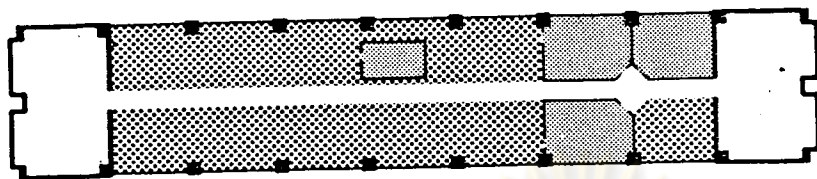
ทางสัญจรภายในดังกล่าวปรากฏชัดโดยการจิกแนวเครื่องใช้สำนักงานรวมทั้งเครื่องเรือนต่างๆเป็นเขตของทางสัญจร ตลอดจนแนวของผนังกันห้องต่างๆในบางส่วน

ค่าแห่งเสาในเนื้อที่ใช้สอย ถึงแม้ว่าเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานภายในชั้นต่างๆจะไม่เป็นเนื้อที่ที่ต่อเนื่องเป็นผืนเดียวกันตลอดทั้งชั้น แต่ภายในที่ทำงานก็เป็นเนื้อที่โล่งจรคณัง (Clean Space) ไม่มีเสาปรากฏอยู่ภายในบริเวณ เสาคู่ขนาดคั่นละ 0.40 1.20 เมตร อยู่ที่แนวผนังคานนอก

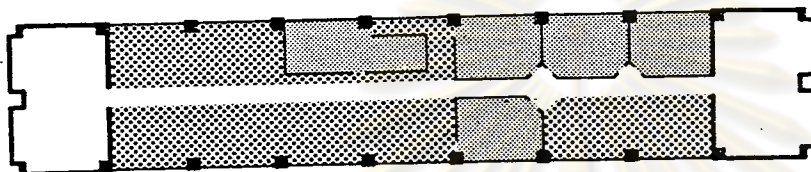
รูปที่ 17 แปลนอาคารตึกรินทร์ ชั้นที่ 2-15

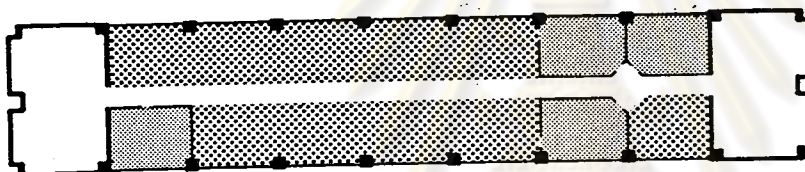
รูปที่ 18 เนื้อที่ใช้สอยภายในชั้นต่างๆที่ได้ทำการศึกษาวิจัย ธนาคาร ศรีนคร

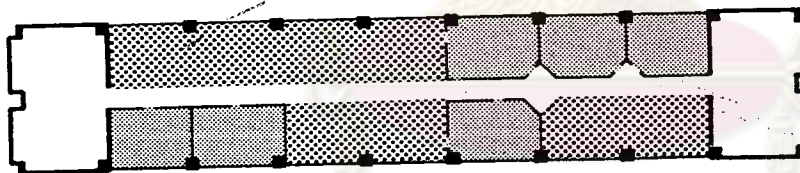
ชั้นที่ 3

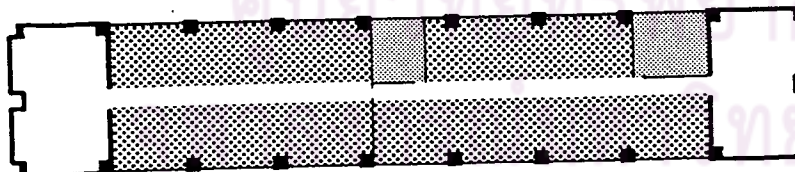
ชั้นที่ 4

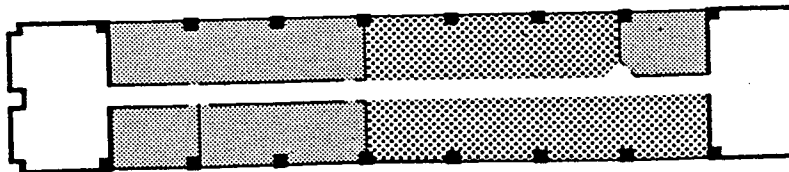
ชั้นที่ 5

ชั้นที่ 7

ชั้นที่ 9

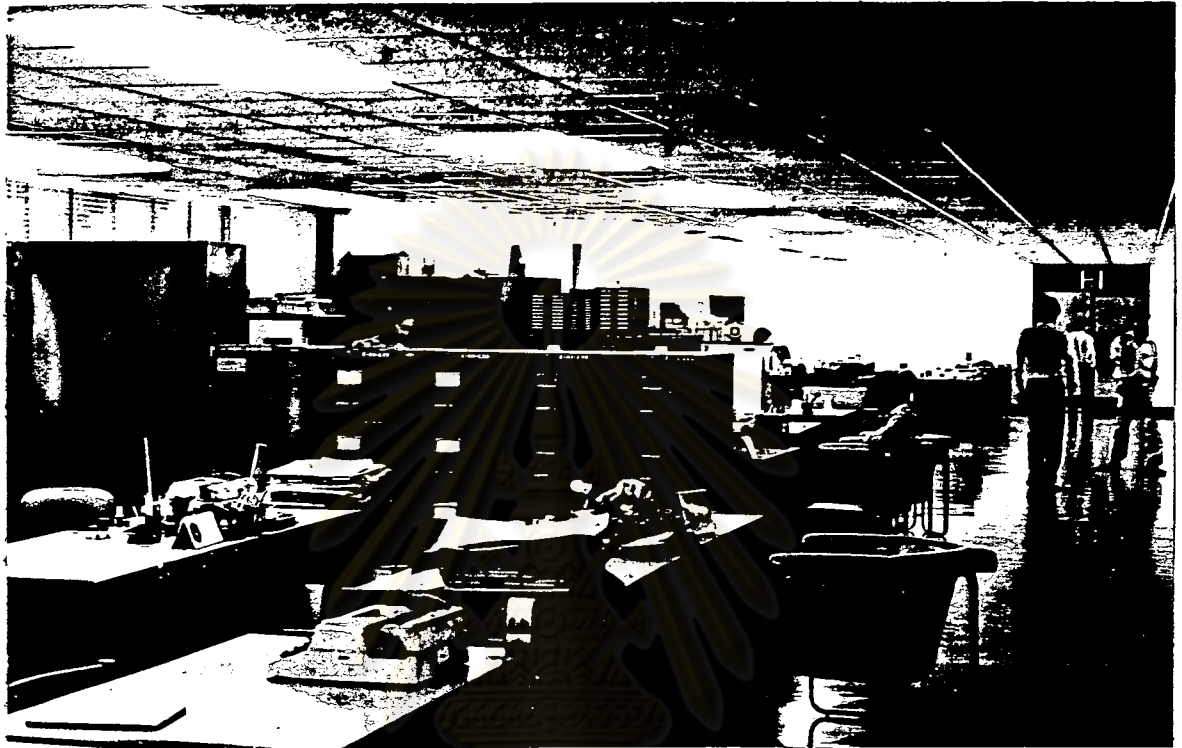

ชั้นที่ 10

- แกนลิฟต์จรวาทัง รวมทั้งห้องน้ำ-ส้วมและห้องเก็บของ
- ที่ทำงานที่มีลักษณะเป็นห้องและส่วนที่เป็นกิจกรรมอื่นๆ

- ▨ ที่ทำงานในเนื้อที่เปิดโล่ง
- ⋯ ทางลิฟต์จรวาทัง

รูปที่ 19 สภาพแวดล้อมภายในที่ทำงานในธนาคารศรีนคร

การจัดผังบริเวณสำนักงาน คงได้กล่าวแล้วว่าเนื้อที่ของที่ทำงานภายในชั้นต่างๆ มีลักษณะเช่นเดียวกันคือถูกแบ่งซอยด้วยห้องต่างๆรวมทั้งเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องเรือนที่กันเป็นผนัง แต่อย่างไรก็ตามที่ทำงานยังคงมีลักษณะเป็นห้องโถง และการจัดองค์ประกอบภายในที่ทำงานยังคงเป็นลักษณะแปลนเปิดโล่ง เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องเรือนต่างๆ จัดวางเป็นระเบียบเรียบร้อยในเนื้อที่เปิดโล่ง

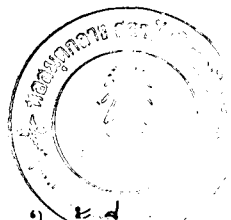
เปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารทั้งสอง

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารทั้งสองเหมือนกันในบางประการ และแตกต่างกันในบางประการ แต่โดยส่วนรวมแล้วกล่าวได้ว่าลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารทั้งสองมีความแตกต่างกัน คงจะได้อธิบายต่อไปนี้

ในเรื่องตำแหน่งชั้นของที่ทำงานนั้น ถึงแม้ว่าธนาคารทั้งสองจะมีความสูงที่แตกต่างกัน แต่ชั้นของที่ทำงานที่ได้ทำการศึกษาวิจัยอยู่ในตำแหน่งที่ไม่แตกต่างกันนัก กล่าวคือในธนาคารกสิกรไทยชั้นของที่ทำงานดังกล่าวอยู่ในชั้นที่ 3-7 และในธนาคารศรีนคร อยู่ในชั้นที่ 3, 4, 5, 7, 9 และ 10 ส่วนทางเข้า-ออกในชั้นที่ 1 หรือชั้นพื้นดินปรากฏว่าในธนาคารกสิกรไทยมีทางเข้า-ออกเพียงทางเดียว แต่ในธนาคารศรีนครมีทางเข้า-ออกสองทาง

ขนาดและรูปทรงของเนื้อที่ที่ใช้สอยในแต่ละชั้นของธนาคารทั้งสองมีความแตกต่างกันไป ในธนาคารกสิกรไทย ชั้นที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นส่วนฐานของอาคาร มีเนื้อที่ใหญ่กว่าชั้นที่ 5, 6 และ 7 ประมาณ 2 เท่า และใหญ่กว่าเนื้อที่ที่ใช้สอยในแต่ละชั้นในธนาคารศรีนครเกือบ 2 เท่า ส่วนในชั้นที่ 5-7 ในธนาคารกสิกรไทยมีเนื้อที่ในแต่ละชั้นน้อยกว่าเนื้อที่ในแต่ละชั้นในธนาคารศรีนครเพียงเล็กน้อย สำหรับในเรื่องรูปทรงของเนื้อที่ที่ใช้สอยปรากฏว่าเนื้อที่ที่ใช้สอยภายในชั้นต่างๆของธนาคาร กสิกร ไทย เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เกือบจะเป็นสี่เหลี่ยมจตุรัส ส่วนในธนาคาร ศรีนคร รูปทรงของเนื้อที่ที่ใช้สอยภายในชั้น เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีลักษณะแคบและยาว

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเฉพาะเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในแต่ละชั้น ปรากฏว่าเนื้อที่ของที่ทำงานในชั้นที่ 5, 6 และ 7 ในธนาคารกสิกรไทยและในแต่ละชั้นในธนาคารศรีนครมี

ขนาดที่ไม่แตกต่างกันนัก เนื้อที่ของที่ทำงานในชั้นที่ 5, 6 และ 7 ในอาคารกสิกรไทยมีค่าเฉลี่ย(ข) 583 ตารางเมตรและเนื้อที่ของที่ทำงานในแต่ละชั้นในอาคารศรีนครมีค่าเฉลี่ย 628 ตารางเมตร

สำหรับระบบแกนสัญจรทางตั้งของอาคารกสิกรไทย เป็นแบบแกนสัญจรทางตั้งแกนเดียวภายในอาคาร ส่วนในอาคารศรีนครมีระบบแกนสัญจรทางตั้งที่แตกต่างออกไป คือเป็นระบบแกนสัญจรทางตั้งสองแกนภายนอกอาคาร และนอกเหนือจากนี้ในอาคารกสิกรไทยยังมีบันไดสำหรับขึ้นสู่ชั้นที่ 3 แยกต่างหากจากแกนสัญจรทางตั้งอีก 1 แห่ง

รูปแบบของทางสัญจรภายในที่ทำงานในอาคารกสิกรไทย มีลักษณะเป็นทางสัญจรแยกหลายทางกระจายอยู่ในบริเวณที่ทำงานซึ่งสอดคล้องกับรูปทรงของเนื้อที่ใช้สอยภายในชั้นที่เกือบจะเป็นสี่เหลี่ยมจตุรัส ส่วนทางสัญจรภายในที่ทำงานในอาคารศรีนครมีลักษณะเป็นทางสัญจรแนวเดียว เป็นแนวตรงเชื่อมระหว่างแกนสัญจรทางตั้งทั้งสอง แบ่งกลางเนื้อที่ใช้สอยที่เป็นที่ทำงานและกิจกรรมอื่นๆ

เนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในอาคารกสิกรไทยเป็นเนื้อที่ต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งชั้น แต่ภายในบริเวณมีเสาปรากฏอยู่ทั่วไป ซึ่งแตกต่างไปจากเนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในอาคารศรีนครที่เนื้อที่ที่เป็นที่ทำงานในแต่ละชั้นถูกแบ่งซอยด้วยห้องต่างๆรวมทั้งเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องเรือนที่กันเป็นผนัง และภายในบริเวณที่ทำงานคังกล่าวซึ่งยังคงมีลักษณะเป็นห้องโถงเป็นเนื้อที่โล่งจรดผนัง ไม่มีเสาปรากฏ

ทั้งในอาคารกสิกรไทยและในอาคารศรีนครมีการจัดผังบริเวณสำนักงานแบบแปลนเปิดโล่งเช่นเดียวกัน องค์ประกอบต่างๆ เช่น ชุกทำงาน เครื่องใช้สำนักงานอื่นๆ รวมทั้งเครื่องเรือนทั่วไปจัดเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเนื้อที่เปิดโล่ง

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานที่ไค้กล่าวมาแล้ว น่าจะมีผลสะท้อนในบางส่วนคือพฤติกรรมของผู้ใช้สอย ทั้งในค่านความรู้สึกละทัศนคติตลอดจนความคิดเห็นในการเลือกสภาพแวดล้อมกายภาพ นั้นหมายถึงว่าลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานที่แตกต่างกันในอาคารทั้งสองน่าจะมีผลกระทบทำให้พฤติกรรมของผู้ใช้สอยในอาคารทั้งสองแตกต่างกันด้วยไม่ว่าจะเป็นไปในทางที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมก็ตาม

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของที่ทำงานในธนาคารทั้งสอง

ลักษณะทางกายภาพของที่ทำงาน	ธนาคารกสิกรไทย	ธนาคารศรีนคร
ตำแหน่งชั้น	3, 4, 5, 6 และ 7	3, 4, 5, 7, 9 และ 10
ขนาดและรูปทรง	ชั้นที่ 3 มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,016 ตารางเมตร ชั้นที่ 4 มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,424 ตารางเมตร ชั้นที่ 5-7 มีขนาดเท่ากันทุกชั้น มีเนื้อที่ชั้นละ 864 ตารางเมตร	มีขนาดเท่ากันทุกชั้น แต่ละชั้นมีเนื้อที่ทั้งหมด 1,170 ตารางเมตร
ระบบแกนสัจจรทางตั้ง	แกนสัจจรทางตั้งแกนเดียวภายในอาคาร	แกนสัจจรทางตั้ง 2 แกนภายนอกอาคาร
รูปแบบของทางสัจจรภายใน	ทางสัจจรแยกเป็นหลายทางกระจายอยู่ในบริเวณเนื้อที่ใช้สอย	ทางสัจจรแนวเดียวอยู่ตรงกลางตามความยาวของเนื้อที่ใช้สอย
ตำแหน่งเสาในเนื้อที่ใช้สอย	ภายในเนื้อที่ใช้สอยมีเสาปรากฏอยู่ทั่วบริเวณ	เป็นเนื้อที่โล่ง ไม่มีเสาปรากฏอยู่ภายในบริเวณ
การจัดผังบริเวณสำนักงาน	แปลนเปิดโล่ง	แปลนเปิดโล่ง แต่มีส่วนที่เป็นห้องและเครื่องใช้สำนักงานที่จัดเป็นผนังกันอยู่บางส่วนในที่ทำงานเปิดโล่งนั้น